

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Освітня програма	29786 Політологія
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	052 Політологія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	29786
Назва ОП	Політологія
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	052 Політологія
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Валюх Людмила Іванівна, Спересенко Микола Володимирович, Ярош Оксана Богданівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	30.10.2023 р. – 01.11.2023 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/accredit/akredit_OP/bakalavr/vidomist_pro_samocinuvannya_29786.pdf
Програма візиту експертної групи	https://onu.edu.ua/uk/geninfo/accreditation/5126-akreditats-ya-osv-tn-kh-program

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова має багаторічну історію підготовки фахівців за спеціальністю «Політологія». Перший набір вступу на політологічну спеціальність був оголошений у 1992 р. У ЗВО за спеціальністю 052 Політологія діють освітні програми трьох освітніх рівнів: бакалаврський, магістерський і доктор філософії із політології (PhD). ОП «Політологія» другого (магістерського) рівня освіти розроблена у 2021 році. Наразі в рамках ОП на денній та заочній формі навчання навчається 36 здобувачів, на першому курсі – 21 здобувач (15 здобувачів на денній і 6 на заочній формі навчання), на другому курсі 14 здобувачів (7 на денній і 7 на заочній). Під час проведення акредитаційної експертизи членами експертної групи (далі – ЕГ) було перевірено та уточнено інформацію, надану ЗВО у Відомостях про самооцінювання, проведено усі зустрічі відповідно до затвердженої Програми роботи експертної групи під час проведення акредитаційної експертизи з використанням технічних засобів відеозв'язку (дистанційно), проведено аналіз нормативних документів ЗВО. Кадровий склад на освітній програмі кваліфікований. Освітні компоненти забезпечують 2 доктори наук, 7 кандидатів наук. НПП постійно підвищують свій професійний рівень. ЗВО має розвинену матеріально-технічну базу та інфраструктуру. У ЗВО функціонує психологічна служба, яка надає консультативну допомогу. НПП і здобувачі мають можливість відновлюватись на оздоровчо-спортивній базі ОНУ ім.І.І.Мечникова «Чорноморка». ЕГ встановила, що освітній процес на ОП «Політологія» за другим рівнем вищої освіти, за якою здійснюється підготовка здобувачів у Одеському національному університеті імені І.І. Мечникова базується на принципах студентоцентризму, академічної свободи, доступності, наукова та дослідницька робота здобувачів ведеться із дотриманням вимог академічної доброчесності, відповідає тенденціям розвитку галузі та сучасному ринку праці, що дозволяє сформувати кваліфікованих фахівців.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Сильні сторони: Для здобувачів на ОП і у ЗВО надається широкий спектр можливостей отримання навичок soft skills. На освітній програмі ОК 13 Іноземна мова в професійній діяльності політолога викладається англійською мовою, що посилює можливості здобувачів долучатися до здобутків світової політичної науки. Сильною стороною є продуктивна діяльність Бюро працевлаштування, яке в умовах воєнного стану функціонує в онлайн-форматі. Позитивні практики: У ЗВО діє Навчально-науковий центр лідерства в освіті як структурний підрозділ ОНУ імені І. І. Мечникова, який створено у 2015 р. у рамках міжнародного проекту Європейського Союзу Темпус (ELITE) «Освіта для лідерства, інтелігентності та розвитку таланту». Представники Центру входять до комісії із урегулювання конфліктних ситуацій. ЗВО гнучко реагує на сучасні запити, зокрема щодо функціонування державної мови. Для захисту права здобувачів запроваджена інституція мовного омбудсмена. Кафедра політології слугує центром неформальної освіти для молоді Одеського регіону, НПП, здобувачі та випускники ОП виконують суспільну місію формування політичної просвіти у громадськості. Впродовж останніх років проводиться «Зимова школа майбутнього політолога». У ЗВО є відділ працевлаштування студентів та випускників, що сприяє пошуку роботи здобувачів та випускників. У ЗВО діє система внутрішнього аудиту, основними завданнями якого є надання ректору ОНУ рекомендацій щодо функціонування системи внутрішнього контролю та її удосконалення, зокрема системи управління, запобігання неефективного та нерезультативного використання бюджетних коштів та ін. У ЗВО активно проводиться робота по запобіганню корупції, функціонує Уповноважена особа з питань запобігання корупції в ОНУ імені І. І. Мечникова. У 2018 р. прийнята Антикорупційна програма. НПП та здобувачі освіти ОП мають можливість публікуватись у науковому журналі «Міжнародні та політичні дослідження» та науковому альманахові «Соціально-політичні студії». У ЗВО активно розвивається культура академічної доброчесності, яка ґрунтується на широкій нормативній базі та популяризації заходів з академічної доброчесності серед здобувачів. Окрім заповнення декларації про дотримання академічної доброчесності здобувачі підписують розписку, яка засвідчує відсутність плагіату у їхній кваліфікаційній роботі, що підвищує рівень відповідальності до власного самостійного дослідження. ОП активно використовує в освітньому процесі матеріально-технічну, наукову та аналітичну базу Центру міжнародних досліджень, який функціонує на базі ОНУ ім. І.І. Мечникова. Впровадження у ЗВО політики гендерної рівності та чіткого плану її реалізації (до 2025 р.). Кафедра політології виконує суспільну місію, слугуючи центром неформальної політичної освіти для молоді Одеського регіону.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

ЕГ виявила слабку результативність досягнення Про8 Стандарту, а саме: розробляти і реалізовувати наукові та прикладні проекти у сфері політології та з дотичних до неї міждисциплінарних напрямів з урахуванням методологічних, економічних, соціальних, правових та етичних аспектів. Наукова складова Про8, на думку ЕГ, забезпечена повністю, однак прикладна потребує посилення. На думку ЕГ, посилення Про8 можна завдяки введенню ОК Політологічна практика, ОК Політична аналітика. У ЗВО функціонує Інституційний репозитарій ОНУ імені І.І.Мечникова, де наявні у відкритому доступі кваліфікаційні роботи містять лише вступ і висновки роботи. ЕГ рекомендує виконати Стандарт і розмістити кваліфікаційні роботи магістерського рівня у повному обсязі до 01 лютого 2024 р. Слабкою стороною є невисокий рівень залучення роботодавців до навчального процесу за ОП. ЕГ рекомендує, у разі наявності фінансових ресурсів, залучати до аудиторних занять професіоналів-практиків (2024/2025 н.р.). На ОП налагоджена активна співпраця із роботодавцями та експертами галузі, однак ця співпраця не інституціоналізована. ЕГ рекомендує, зважаючи на автономію ЗВО, створити Раду роботодавців кафедри

політології та/або факультету міжнародних відносин, політології та соціології (впродовж 2023/2024 н.р.). Не всі навчальні аудиторії мають сучасну мультимедійну технічну базу. ЕГ рекомендує покращувати матеріально-технічну базу ЗВО шляхом залучення міжнародних грантів. Відсутня практика оприлюднення систематизованих пропозицій стейкхолдерів. ЕГ рекомендує розробити та оприлюднити на сайті кафедри таблицю пропозицій стейкхолдерів (під час перегляду ОП) та розмістити на вебресурсах актуальну інформацію про гаранта ОП та канали комунікації з ним. ЕГ рекомендує сформувати університетський каталог дисциплін вільного вибору для всіх спеціальностей ЗВО, щоб надати здобувачам ширші можливості для формування індивідуальної освітньої траєкторії (впродовж 2023/2024 н.р.)

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Ціль ОП зазначена як “підготовка висококваліфікованих та конкурентоспроможних фахівців, здатних розв’язувати складні задачі і проблеми дослідницького та/або інноваційного характеру у політичній сфері, що характеризуються невизначеністю умов і вимог, із застосуванням фахових досліджень та здійснення інновацій”, яка відповідає місії і стратегічним пріоритетам ЗВО. Місія і стратегічні пріоритети містяться у “Стратегічних пріоритетах ОНУ імені І.І.Мечникова на 2020-2025 рр.”, затверджених рішенням Вченої Ради ОНУ імені І.І.Мечникова від 28.01.2020 р., протокол №5) (<http://surl.li/lnuiq>), де йдеться про “надання високоякісних освітніх послуг, здійснення сучасних наукових досліджень та просування гуманістичних цінностей у регіональному, національному та європейському просторі”. У профілі ОП зазначена особливість програми, яка полягає у “великій складовій теоретичної підготовки здобувачів із метою досягнення ними передових здобутків сучасної політичної науки”. ЕГ підтверджує цю особливість ОП. ОК, які забезпечують цю особливість, такі: ОК3 Методологія і логіка наукових досліджень, ОК7 Методика викладання політичних наук, ОК8 Асистентська практика, ОК10 Професійне та науково-методичне забезпечення викладацької діяльності у ВНЗ, ОК 11 Переддипломна практика, ОК12 Написання магістерської роботи, ОК13 Іноземна мова в професійній діяльності політолога”. Водночас ЕГ зауважує, що незважаючи на наявну практичну регіональну спрямованість ОП, ця складова потребує посилення. Робоча група та стейкхолдери освітньої програми можуть при розробці нового проекту ОП розробити її унікальність. Одеська область має кілька освітніх програм із політології, тому розробка унікальності ОП, на думку ЕГ, видається доцільним.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

На ОП налагоджена співпраця зі стейкхолдерами, наявна практика періодичного, один раз у семестр, перегляду. Здобувачі, а саме К.Войтюк, А.Джеріпа, залучались до розробки проекту та перегляду ОП. Проводяться опитування здобувачів по якості надання освітніх послуг на ОП (<http://surl.li/myyst>). ОП має активну співпрацю із роботодавцями: Освітнім центром Верховної Ради України, Міністерством закордонних справ України, Міністерством цифрової трансформації, Одеською обласною військовою адміністрацією, Одеською міською Радою, інститутами громадянського суспільства, а саме: Громадянська мережа ОПОРА, ГО “КВУ” ГО “Інститут політичної інформації” та іншими. Представниця Освітнього центру Верховної Ради України на зустрічі 5 повідомила про спільні заходи і наголосила на подальшій зацікавленості співпрацювати із ОП і ЗВО. На ОП-2021 отримано рецензії секретаря Одеської міської Ради VIII скликання проф. І.Ковалю, депутатки Одеської обласної Ради VIII скликання І. Коваліш, перший секретар управління закордонного українства та гуманітарного співробітництва Міністерства закордонних справ України Р. Серов. На зустрічі 5 із ЕГ роботодавці І.Коваль та Д.Серов підтвердили надання рецензій на ОП та висловили готовність співпрацювати із ЗВО задля подальшого розвитку ОП. Від академічної спільноти схвальну рецензію на ОП-2021 надала завідувачка кафедри політичних теорій НУ «Одеська юридична академія», доктор історичних наук, професор Л.Кормич. У рецензії зазначені пропозиції по дисциплінам вільного вибору (<http://surl.li/myyvtv>). Її пропозиції додати до вибіркового дисциплін ОК по тематиці політики пам'яті втрачена, а саме – ВД 5.2 Політика пам'яті: теорія і практика творення. ЕГ відзначає сталі зв'язки на ОП із випускниками спеціальності. НПП кафедри політології, здобувачі і випускники спеціальності мають постійну комунікацію. Випускники на зустрічі 3 із ЕГ зазначили, що залучені до щорічної “Зимової школи майбутнього політолога” (<http://surl.li/myuus>). Кафедра політології виконує суспільну місію, слугуючи центром неформальної освіти для молоді Одеського регіону. ЕГ вважає, що цілі освітньої програми та програмні результати навчання

визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін. Зустрічі ЕГ із цільовими групами під час візиту справили враження про готовність динамічно розвивати ОП, вивчати думку щодо її змісту та реалізації.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Цілі та зміст ОП, навчальних планів 2021 р., 2022 р. враховують тенденції розвитку спеціальності 052 Політологія. ОК Англійська мова в професійній діяльності політолога, на думку ЕГ, надає можливість здобувачам долучитися до здобутків світової політичної науки, просувати результати власних досліджень у міжнародному науковому середовищі та бути конкурентними на ринку праці. Ця ОК з'явилась після стажування НПП, зокрема Гаранта ОП, у грантовому проєкті Erasmus+ «Rethinking of Regional Studies: Baltic-Black Sea Connection», №586281-EPP-1-2017-1-EE-EPPKA2-SVNE-JP у партнерстві з університетом імені Вітовта Великого (Литва) та Маріупольським державним університетом впродовж 2018-2021 рр. У ОП врахований регіональний контекст, який забезпечує ОК Основи української політичної регіоналістики, яка вивчається у 1 семестрі та має обсяг 4 кредити ЄКТС. ЕГ рекомендує посилити особливості ОП, щоб знайти власну унікальну нішу на ринку праці, оскільки регіон має кілька освітніх програм із політології. При обговоренні ОП здобувачі пропонували додати нову ОК Політична медіація. Регіональний аспект ОП представлений через наукову кафедральну тему. Викладачі кафедри є виконавцями наукової теми: «Динаміка локальних політичних процесів в умовах глобальної світ-системної трансформації» № державної реєстрації – 0123U102703. Науковий керівник проф., д. філос. н. В. Попков (<http://surl.li/myuus>). Динаміка регіонального ринку праці враховується за результатами систематичної співпраці із провідними роботодавцями. НПП і здобувачі співпрацюють із Одеською міською радою, Одеською військовою державною адміністрацією, Агенцією регіонального розвитку Одеської області та ін. У ЗВО функціонує відділ працевлаштування студентів та випускників, на офіційній сторінці якого є рубрики: «Вакансії», «Про партнерів», поради «Як подати резюме» та ін. (<http://surl.li/myuvv>). На думку ЕГ, цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, впровадженням інновацій завдяки співпраці з вітчизняними та іноземними освітніми програмами та участі у міжнародних проєктах.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

ОП Політологія затверджена Вченою радою ОНУ імені І.І. Мечникова 29 червня 2021 р., протокол №14, впроваджена до дії наказом ректора ОНУ №88-02 від 08.07.2021 р.), навчальний план 2021-22 н.р. (затверджений Вченою радою ОНУ імені І.І. Мечникова 29 червня 2021 р., протокол № 13) та навчальний план 2022-23 н. р. (затверджений Вченою радою ОНУ імені І.І. Мечникова 29 червня 2022 р., протокол № 11). У Таблиці 2 ОП у Матриці забезпечення ПРН досягаються такими освітніми компонентами, а саме: ПР01: ОК2, ОК3, ОК4, ОК5, ОК6, ОК9, ОК11, ОК12. ПР02: ОК2, ОК3, ОК4, ОК5, ОК6, ОК7, ОК8, ОК9, ОК10, ОК11, ОК12, ОК13. ПР03: ОК7, ОК13. ПР04: ОК2, ОК3, ОК6, ОК9, ОК12. ПР05: ОК1, ОК3, ОК8, ОК10, ОК 12. ПР06: ОК2, ОК 3, ОК4, ОК5, ОК6, ОК9, ОК11, ОК12. ПР07: ОК1, ОК6, ОК7, ОК8, ОК10. Усі ПРН відповідають Стандарту, а зазначені ОК їх досягають. Зміст ПР08 у тому, що ОП має «розробляти і реалізовувати наукові та прикладні проєкти у сфері політології та з дотичних до неї міждисциплінарних напрямів з урахуванням методологічних, економічних, соціальних, правових та етичних аспектів». У ОП зазначено, що ПР08 забезпечують ОК1 Інтелектуальна власність, ОК2 Політична психологія, ОК3 Методологія і логіка наукових досліджень, ОК4 Політична глобалістика, ОК8 Асистентська практика, ОК10 Професійне та учбово-методичне забезпечення викладацької діяльності у ЗВО. ЕГ вважає, що цей ПРН потребує підсилення через введення нових ОК, наприклад, ОК Політологічна практика. Ресурсом при проєктуванні нової ОП може слугувати ОК Філософія політики, яка викладається впродовж двох семестрів обсягом 10 кредитів ЄКТС.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Сильні сторони: У ОП врахований регіональний контекст, який забезпечує ОК Основи української політичної регіоналістики. Регіональна спрямованість ОП забезпечується науковою кафедральною темою «Динаміка локальних політичних процесів в умовах глобальної світ-системної трансформації», у розробку якої залучені НПП, які забезпечують ОП. На ОП викладається ОК Англійська мова в професійній діяльності політолога, що надає можливість здобувачам долучитися до здобутків світової політичної науки, просувати результати власних досліджень у міжнародному науковому середовищі та бути конкурентними на ринку праці. Ця ОК з'явилась після стажування НПП, зокрема Гаранта, у грантовому проєкті Erasmus + «Rethinking of Regional Studies: Baltic-Black Sea Connection», №586281-EPP-1-2017-1-EE-EPPKA2-SVNE-JP у партнерстві з університетом імені Вітовта Великого (Литва) та Маріупольським державним університетом протягом 2018–2021 рр. Позитивні практики: НПП, здобувачі та випускники виконують суспільну місію формування політичної просвіти та культури у Одеському регіоні. У ЗВО

функціонує відділ працевлаштування студентів та випускників, на офіційній сторінці якого є рубрики: “Вакансії”, “Про партнерів”, поради “Як подати резюме”, “Випускники” та ін.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

ЕГ рекомендує посилити особливості ОП. При розробці нового проекту ОП врахувати пропозицію здобувачів по уведенню нової ОК Політична медіація. У ЗВО наявні кадрові спроможності якісно забезпечувати цю ОК (при плановому перегляді ОП за наявності бажання розробників). ЕГ виявила слабку результативність досягнення ПРО8 Стандарту, а саме: розробляти і реалізовувати наукові та прикладні проекти у сфері політології та з дотичних до неї міждисциплінарних напрямів з урахуванням методологічних, економічних, соціальних, правових та етичних аспектів. Наукова складова ПРО8, на думку ЕГ, забезпечена повністю, однак прикладна потребує посилення. ЕГ пропонує, зважаючи на автономію ЗВО, увести до ОП ОК Політична аналітика, ОК Політологічна практика. У ОП на ОК Філософія політики відведено 10 кредитів ЄКТС, яка вивчається два семестри. Зменшення кількості кредитів на ОК Філософія політики може стати ресурсом для уведення нових ОК у ОП. ОК 10 ОП має у різних документах інші назви: Професійне та учбово-методичне забезпечення викладацької діяльності у ВНЗ, Професійне та науково-методичне забезпечення викладацької діяльності у ЗВО. ЕГ рекомендує внести технічні правки по уніфікації назви ОК 10 в усіх документах ЗВО при черговому перегляді ОП.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Зважаючи на відповідність цілей і ПРН ОП спеціальності 052 Політологія, відзначаючи залученість стейкхолдерів, врахування досвіду зарубіжних та вітчизняних програм, експертна група, зважаючи на сильні сторони, а також рекомендації до підкритеріїв 1.1, 1.3, 1.4 Експертна група дійшла висновку, що ОП спеціальності 052 Політологія за другим (магістерським) рівнем вищої освіти відповідає рівню В за Критерієм 1.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Аналіз ОП Політологія другого (магістерського) рівня вищої освіти показав, що її обсяг загалом та окремі освітні компоненти у кредитах ЄКТС відповідають вимогам законодавства, а саме Закону України «Про вищу освіту» (№848-VIII від 26.11.2015 р. щодо навчального навантаження для другого (магістерського) рівня та вимог Постанови КМУ від 23 листопада 2011 року № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікації» щодо інтегральної компетентності. ОП створена відповідно до стандарту вищої освіти за спеціальністю 052 Політологія для другого (магістерського) рівня вищої освіти (Наказ МОН України № 329 від 18.03.2021 р.). (<http://surl.li/mxxke>). Підтвердженням цього є обсяг ОП, що складає 90 кредитів ЄКТС, із них 25% відведено на дисципліни вільного вибору. Обсяг кредитів на практики відповідає Стандарту.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Структура ОП та навчального плану укладені відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в Одеському національному університеті імені І.І.Мечникова», оновлена редакція якого затверджена рішенням Вченої Ради ОНУ 30 червня 2020 р., протокол №8. Документ набув чинності 01 серпня 2020 р. Логіка ОК для досягнення цілі ОП наступна. У першому семестрі здобувачі вивчають із обов'язкових компонентів ОК1 Інтелектуальна власність, ОК2 Політична психологія, ОК5 Основи української політичної регіоналістики, ОК6 Політичні інститути та процеси, ОК7 Методика викладання політичних наук, ОК8 Асистентська практика, ОК13 Іноземна мова в професійній діяльності політолога. Впродовж двох семестрів вивчається ОК9 Філософія політики. У другому семестрі здобувачі опановують ОК3 Методологія і логіка наукових досліджень, ОК 4 Політична глобалістика, ОК 10 Професійне та науково-методичне забезпечення викладацької діяльності у ВНЗ. У третьому семестрі – ОК 11 Переддипломна практика, ОК 12 Написання магістерської роботи. Впродовж усього періоду навчання здобувачам

пропонуються вибіркові дисципліни. У першому семестрі здобувачам пронуються ВД: 1.1.Цивілізація як середовище політогенезу, 1.2.Захід-Схід: особливості політичних культур, 1.3.Світ-системні трансформації у XXI столітті. У другому семестрі: 2.1 Політика та сучасна цифрова комунікація, 2.2 Інформаційні кампанії в політиці, 2.3 Комунікативні технології транснаціональних корпорацій, 5.1 Політична міфологія, 5.2 Політика пам'яті: теорія і практика творення, 5.3 Великі ліберали ХХ-ХХІ століть. У третьому семестрі: 3.1 Політичні та соціальні технології, 3.2 Технологічні виклики політичним інститутам в умовах цифрових трансформацій, 3.3 Технології кольорових революцій, 3.4 Цивільний захист, 4.1 ЄС та його політичні інститути, 4.2 Концепції європейської інтеграції. На ОП очікувані результати у ОК згруповані за дескрипторами за 4 рівнями дескрипторів: «знання», «уміння», «комунікація» та «автономія і відповідальність». На думку ЕГ, зміст освітньої програми є структурованим, освітні компоненти, включені до освітньої програми, є взаємопов'язаними, відображають заявлену особливість ОП, яка проявляється у регіональному та глобальному аспектах та у сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

ЕГ здійснила аналіз ОП «Політологія», базуючись на визначенні предметної області 05 Соціальні та поведінкові науки та спеціальності 052 Політологія. У цьому контексті було вивчено змістовне наповнення обов'язкових компонентів ОП із циклу обов'язкових дисциплін. В ОП та у навчальному плані нормативні компоненти мають обсяг 65 кредитів ЄКТС, у тому числі 12 кредитів на асистентську (8 кредитів ЄКТС) та переддипломну (4 кредити ЄКТС) практики, вибіркова складова – 25 кредитів ЄКТС). Із 13 ОК – 10 ОК відповідають предметній області 052 Політологія. Згідно результатів опитування магістрів-політологів (<http://surl.li/myust>) висловлені побажання по відношенню до таких освітніх компонентів, як ОК9 Філософія політики та ВД Цивілізація як середовище політогенезу. Основний недолік, на їх думку, через збіг тематики зазначений здобувачами у змісті цих освітніх компонентів.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Із 90 кредитів ЄКТС ОП для дисциплін вільного вибору відведено 25 кредитів. Здобувач може обрати дисципліни із поблокового вибору із 3-4 навчальних політологічних дисциплін, написавши заяву. Окрім того, відповідно до Закону України «Про вищу освіту» та чинного Положення ОНУ імені І.І.Мечникова (<http://surl.li/gcrhd>), здобувач має право обрати дисципліни з інших ОП, які реалізуються на спеціальностях факультету, зокрема, та університету в цілому. Обрані дисципліни здобувач вписує до заяви на ім'я декана факультету, яка зберігається в особистій справі здобувача. На основі цієї інформації, дисципліни, обрані здобувачами освіти, визначаються в розкладі занять на поточний семестр, а результати навчання за відповідними освітніми компонентами включаються до додатку до диплома. Незважаючи на можливість здобувачів обирати дисципліни вільного вибору, відсутність університетського каталогу дисциплін вільного вибору на думку ЕГ, дещо обмежує формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

ОП та навчальний план передбачають практичну підготовку. Обсяг кредитів ОП на практику відповідає Стандарту, згідно якого на практику має бути відведено мінімум 6 кредитів ЄКТС. У ОП наявні дві практики, на переддипломну практику (ОК 11) відведено 4,5 кредити, асистентську (ОК 8) – 7,5 кредити. Таким чином, обсяг кредитів на практики становить 12 кредитів ЄКТС. Практика унормована Положенням про практики ОНУ (<http://surl.li/gvmtj>). Проходження практик відбувається на базі кафедри політології. Професійна кваліфікація у ОП відсутня, оскільки відсутній професійний стандарт. У ОП зазначено, які посади випускники можуть займати за ДК 003:2010, зокрема 2419.2 Фахівець із зв'язків з громадськістю та пресою 2321 Викладач ВНЗ 2419.3 Консультант (в апараті органів державної влади, та самоврядування) 2443.2 Консультант із суспільно-політичних питань (в партіях та інших громадських організаціях) 2443.2 Політолог. На сайті ОНУ для абітурієнтів зазначений дещо вузький перелік професій, придатних для працевлаштування, аніж у профілі ОП, а саме: Політолог. Політичний оглядач. Викладач закладів вищої освіти (<http://surl.li/myzqu>). Із огляду на зміст ОП, на думку ЕГ, запропонований перелік придатності до працевлаштування заширокий. Щодо зазначеної у переліку професії – Фахівець із зв'язків з громадськістю та пресою (2419.2), ЕГ не знайшла ОК, які формують компетентності та ПРН із огляду на обов'язкові компоненти ОП. У вибіркових ОК є навчальні дисципліни, які можуть їх надати, однак компетентності та ПРН мають формувати обов'язкові ОК. На ОП є дві практики: асистентська та переддипломна. Практика професійної спрямованості відсутня. Фахові навички здобувачі освіти набувають під час навчального процесу на ОК4, ОК5, ОК6, ОК7, ОК9, ОК11, ОК12, ОК13, а також під час вивчення дисциплін вибіркового вибору, які усі політологічного змісту. Деякі здобувачі на зустрічі 4 із ЕГ повідомили, що вже працевлаштовані за фахом. У опитуванні здобувачі позитивно оцінили практичну спрямованість ОП (<http://surl.li/myust>), зазначивши одночасно, що хотіли б підсилити опцію

орієнтованості ОП на політико-технологічну складову, запропоновані освітні компоненти «Спічрайтинг», «Політична експертиза», «Політична медіація».

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

ЕГ після аналізу відомостей самооцінювання, змісту ОП, вивченню інформації про ОП із відкритих джерел, зокрема соціальних мереж, та зустрічей під час візиту пересвідчилась, що на ОП здобувачі можуть набутти соціальні навички з огляду на цілі ОП. Зокрема, набуттю відповідних соціальних навичок сприяють такі обов'язкові освітні компоненти, як: ОК1 Інтелектуальна власність, ОК13 Іноземна мова в професійній діяльності політолога, ОК3 Методологія і логіка наукових досліджень. Набуттю знань про сучасні тренди в політиці та економіці сприяють такі вибіркові освітні компоненти, як: Політика та сучасна цифрова комунікація, Комунікативні технології транснаціональних корпорацій, Технологічні виклики політичним інститутам в умовах цифрових трансформацій. Важливим засобом формування у здобувачів соціальних навичок виступають гостьові лекції професіоналів в сфері реальної політики, політичної аналітики тощо. 2.10.2023 р. відбувся візит віце-спікерки ВРУ О. Кондратюк до ОНУ імені І.І.Мечникова (<http://surl.li/myzrn>). 01.06.2023 р. колективом Освітнього Центру Верховної Ради України для здобувачів ОП був проведений «Парламентський день» в межах якого здобувачі мали змогу змодельовати процеси розробки законопроекту, його експертизи та подальшого голосування в сесійній залі парламенту (<http://surl.li/myzgv>). У ЗВО активно працює студентське самоврядування, Рада молодих вчених, які проводять заходи, де здобувачі отримують соціальні навички. Під час зустрічей зі здобувачами, випускниками та студентським самоврядуванням було підтверджено, що здобуття освіти на ОП дозволяє сформувати такі soft skills, як критичне мислення, толерантність, академічну доброчесність, репрезентації результатів власного дослідження та ін. Здобувачі і НПП активно включені у волонтерство. Студентська рада ОНУ провадить діяльність спрямовану на формування громадянської свідомості, наприклад, захід «Студентські уроки волонтерства» разом із ГО «Незламна молодь» (<http://surl.li/ndyhs>). На думку ЕГ, зміст ОП та освітнє середовище ЗВО дозволяють забезпечити належні умови для формування у студентів soft skills.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт за спеціальністю 052 Політологія відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Обсяг освітньої програми у кредитах ЄКТС, графік освітнього процесу та навчальні плани мають відповідати чинній нормативно-правовій базі, зокрема Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 №2145-УІІ, «Про вищу освіту» від 01.06.2014 №1556-УІІ, наказу Міністерства освіти і науки України від 26.01.2015 № 47 «Про особливості формування навчальних планів на 2015/2016 навчальний рік», стандартам вищої освіти України та ін. ОП має обсяг 90 кредитів ЄКТС. У навчальному плані обсяг обов'язкових компонентів становить 1950 годин, у тому числі аудиторне навантаження 470 годин (244 – лекційні заняття, 226 годин – практичні, самостійна робота – 1480 год.). Обсяг вибіркових компонентів становить 25 кредитів ЄКТС, у тому числі загальний обсяг – 750 годин, аудиторних – 250 години. Самостійна робота – 500 годин. Тижневе навантаження згідно навчальних планів 2021/2022 н.р. і 2022/2023 н.р. складає у 1 семестрі – 18 тижнів, у 2 семестрі – 12 тижнів, у 3 семестрі – 11 тижнів. Аналіз навчальних планів 2021 р., 2022 р. показав, що середній рівень фактичного навантаження аудиторних годин на тиждень для магістрантів не перевищує 18 годин, що відповідає нормам. На зустрічі 4 із ЕГ здобувачі запевнили, що фактичне навантаження дозволяє досягати цілі та програмні результати навчання.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти на ОП Політологія в ОНУ ім. І.І.Мечникова не здійснюється.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Сильна сторона: У ЗВО наділяється увага розвитку громадянської свідомості, здобувачі і НПП активно включені у волонтерство, розвинута співпраця із громадськими організаціями (ГО “ Незламна молодь, Одеським відділенням Товариства Червоного Хреста).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

На ОП відсутня практика професійної спрямованості. Уведення до ОП нової ОК Політологічна практика, на думку ЕГ, посилює практичну підготовку здобувачів вищої освіти, необхідні для подальшої професійної діяльності. Досвід підготовки бакалаврів-політологів свідчить, що виробнича практика надала їм можливість реального працевлаштування. Виробнича політологічна практика, на думку ЕГ, може сприяти професійній реалізації і магістрантам. ЕГ рекомендує сформувати загальний університетський каталог дисциплін вільного вибору, щоб надати здобувачам ширші можливості для формування індивідуальної освітньої траєкторії на 2024/2025 н.р. Експертна група рекомендує проаналізувати та переглянути в ОП відповідність придатності випускників до працевлаштування згідно програмним результатам та компетентностям, які забезпечує ОП, а також уніфікувати інформацію про придатність до працевлаштування у ОП, на сайті та інших інформаційних ресурсах (до кінця 2023/2024 н.р.)

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Зважаючи на те, що обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідають стандарту вищої освіти, фактичне навантаження здобувачів дозволяє досягати цілі та ПРН ОП, опанувати компетентності, зважаючи на сильну сторону та зауваження до підкритеріїв 2.4, 2.5, що носять рекомендаційний характер, Експертна група дійшла висновку, що ОП спеціальності 052 Політологія за другим (магістерським) рівнем вищої освіти відповідає рівню В за Критерієм 2.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Відповідно до Правил Прийому до ОНУ 2023 року, для вступу на освітній рівень магістра зараховуються результати ЄВІ та ЄФВВ, з яких складається конкурсний бал. Структура ЄВІ представлена тестом на загальну навчальну компетентність та тестом на рівень знання іноземної мови. У свою чергу програма ЄФВВ складається з завдань з політології та теорії міжнародних відносин. Сукупність завдань обох іспитів, підготовлених та проведених Українським центром оцінювання якості освіти, сприяє об'єктивній оцінці рівня знань здобувачів, які планують продовжити навчання на наступному освітньому рівні. Основна частина магістрантів на ОП вступає на цей освітній рівень після бакалаврського рівня. У ОП-Політологія бакалаврського рівня наявні дисципліни із предметної сфери міжнародних відносин, які дозволили успішно скласти ЄФВВ. Можливість вступу на рівень магістра абітурієнтам із рівня НКР7, передбачена правилами прийому у 2023 році дала можливість набути політологічну освіту особам, що вже мають диплом магістра/спеціаліста за іншими спеціальностями. Правила прийому розміщені офіційному сайті у розділі “Абітурієнт ОНУ ім.І.І.Мечникова” (<http://surl.li/myzsg>). У ЗВО розроблено Положення про приймальну комісію, затверджене Вченою Радою університету 23 квітня 2023 р. (<http://surl.li/myzso>). Є можливість подати апеляцію, процедура якої виписана у Положенні про Апеляційну комісію (<http://surl.li/myzsu>).

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Важливим засобом виявлення мотивації абітурієнта щодо вступу на спеціальність 052 Політологія другого (магістерського) рівня вищої освіти є мотиваційний лист, який подається разом із заявою на вступ через електронний кабінет вступника. На зустрічі 7 із ЕГ заступниця голови прийальної комісії М.Ніколаєва зазначила, що мотиваційний лист є додатковою перевагою для абітурієнтів у разі отримання однакової кількості балів у вступників. На офіційному сайті у розділі “Вступна кампанія” розміщена інформація та контактні дані для вступників, що вступають до ОНУ імені І.І.Мечникова для отримання ОС магістра у 2023 р., завдяки якій можуть отримати необхідну інформацію <http://vstup.onu.edu.ua/vstupna-kampaniia/mahistratura>. ЕГ рекомендує розмістити актуальну інформацію про Гаранта ОП.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У ЗВО щодо академічної мобільності діють Положення ОНУ: «Про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу» (<https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/mobility.pdf>). Згідно Положення організація, координація та контроль за міжнародною академічною мобільністю покладається на Центр міжнародної освіти ОНУ імені І. І. Мечникова (<https://onu.edu.ua/uk/intern-institute>). У ЗВО затверджене Положення «Про порядок визнання (перезарахування) результатів навчання учасників програм академічної мобільності» (<http://erasmus.onu.edu.ua/uk/normativni-materiali/442-polozhennya-pro-poryadok-viznannya-perezarakhuvannya-rezultativ-navchannya>). Документ набув чинності 15.01.2023 р. На ОП існує практика визнання результатів навчання, отриманих у інших ЗВО. Під час 2022/2023 н.р. до складу здобувачів вищої освіти за ОП були переведені здобувачі-політологи з магістратури Центральноукраїнського педагогічного університету ім. В. Винниченка (М. Дран, Ю.Громогласов). Здобувачам були перезараховані кредити із дисциплін, які вони здобули в попередньому закладі. ЕГ встановила наявність зрозумілих правил визнання результатів навчання, отриманих під час академічної мобільності, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та дотримуються під час реалізації освітньої програми.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У ЗВО щодо діє Положення про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті здобувачами вищої освіти ОНУ імені І.І.Мечникова» (<http://sur.li/lpwmn>). Для визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті є чітка процедура. Здобувач звертається із відповідною заявою до декана, додає підтверджуючі документи, що підтверджують зміст та результати неформальної освіти. За розпорядженням декана створюється предметна комісія. Правила і процедури унормовані і є у відкритому доступі. Практики перезарахування результатів навчання осіб, що отримали неформальну освіту на другому рівні вищої освіти за спеціальністю 052 Політологія, не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Сильна сторона: У ЗВО розроблена нормативно-правова база щодо академічної мобільності, є практика зарахування результатів навчання, отриманих у інших ЗВО. Позитивна практика: На офіційному сайті щодо вступу на ОП Політологія подана чітка і зрозуміла інформація для вступників щодо термінів навчання, контактні дані.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

На офіційному сайті розміщено багато важливої інформації для абітурієнтів. ЕГ рекомендує до опису, де міститься інформація про магістратуру 052 Політологія додати лінк на профіль ОП Політологія та розмістити актуальну інформацію про Гаранта ОП (впродовж 2023/2023 н.р.).

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Зважаючи на те, що правила прийому на навчання за ОП Політологія є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті ОНУ ім.І.І.Мечникова, ЗВО велику увагу наділяє профорієнтаційній роботі, унормована процедура апеляції, Експертна група дійшла висновку, зважаючи на

сильну та слабку сторону за підкритерієм 3.2 ОП спеціальності 052 Політологія за другим (магістерським) рівнем вищої освіти відповідає рівню В за Критерієм 3.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Вивчення освітніх компонентів на ОП «Політологія» здійснюється із застосуванням різних форм та методів, які регламентується «Положенням про організацію освітнього процесу в ОНУ імені І.І. Мечникова» (<https://cutt.ly/4wTi7ZoB>), а також розробленими робочими програмами навчальних дисциплін (у них представлено програмні результати навчання). Освітній процес на ОП здійснюється у таких формах: 1) навчальні заняття; 2) самостійна робота (яка виступає основним засобом опанування навчальним матеріалом у час, вільний від аудиторних навчальних занять); 3) практична підготовка, котра є обов'язковим компонентом освітньої програми та має на меті набуття здобувачем вищої освіти професійних навичок і вмінь; передбачає асистентську практику магістра та переддипломну практику; 4) контрольні заходи (поточний, періодичний та підсумковий контроль). Форми і методи навчання конкретизуються у робочих програмах курсів, розміщених на сторінці факультету офіційного сайту ОНУ (Спеціальності та спеціалізації (onu.edu.ua)). Методами, що сприяють досягненню програмових результатів ОП, є: словесні: розповідь, пояснення, бесіда, дискусія, обговорення проблемних ситуацій; наочні: ілюстрація (у тому числі мультимедійні презентації); практичні: виконання індивідуальних завдань. НПП розроблені Google класи з відповідних освітніх компонентів, матеріали яких дозволяють здобувачам вищої освіти використовувати процедури асинхронного навчання. На офіційному сайті університету розміщені методичні вказівки для вивчення освітніх компонентів ОП (<https://cutt.ly/QwTi5DpH>). Викладачі ОП є вільними у визначенні змісту навчальних дисциплін, обранні форм та методів навчання та викладання за умови дотримання вимог ОП щодо обсягу освітніх компонентів та формування визначених у ній компетентностей і програмних результатів навчання, що є одним із виявів практичної реалізації принципу академічної свободи. На Зустрічах 2, 4 було підтверджено відповідність вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи, оскільки здобувачі освіти мають можливість вільного вибору тематики кваліфікаційних робіт. Принцип академічної свободи реалізується через можливості вільного вибору навчальних дисциплін згідно «Положення про порядок реалізації здобувачами вищої освіти права на вільний вибір навчальних дисциплін в ОНУ імені І. І. Мечникова» (<https://cutt.ly/xwTi6AVz>), а також виборі дисциплін варіативної складової навчального плану, пошуку джерел інформації для підготовки до практичних занять, висловлення авторської позиції під час обговорення питань, винесених на практичні заняття (засвідчено на зустрічі 4 зі здобувачами освіти). Рекомендований перелік дисциплін за вільним вибором здобувачів розміщено за адресою <https://cutt.ly/AwTi6VFL>.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Інформація щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів наводиться у робочих програмах та силабусах навчальних дисциплін, де зазначаються мета та завдання навчальної дисципліни, результати навчання, структура курсу, система оцінювання, вимоги та критерії оцінювання. РП та силабуси обов'язкових та вибіркового ОК оприлюднені на сторінці факультету (<https://cutt.ly/PwToqjro>). Розпочинаючи вивчення певного освітнього компоненту викладачі кафедри політології надають здобувачам освіти усю необхідну вище зазначену інформацію. Аналогічні документи розміщені як окремі складові у папках Google класів, розроблених за освітніми компонентами (засвідчено НПП та здобувачами освіти на Зустрічах 2, 4). Наявна сторінка у соціальній мережі Facebook (<https://cutt.ly/rnCrosJ>). Під час інтерв'ювання здобувачами вищої освіти також підтверджена своєчасність надання та доступність інформації щодо порядку та критеріїв оцінювання. Аналіз робочих програм дозволяє констатувати наявність в них необхідної інформації: перелік результатів навчання, перелік тем для вивчення, критерії оцінювання, рекомендовані джерела інформації (основні, допоміжні, інформаційні ресурси). Під час здійснення акредитаційної експертизи, члени ЕГ переконалися, що здобувачі освіти обізнані з цілями та програмними результатами навчання та критеріями оцінювання і вважають спосіб формування ефективним.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Поєднання навчання та дослідження в межах освітньої концепції ОП реалізується через наявність в її структурі виділених 6 кредитів ЄКТС на написання та захист кваліфікаційної роботи. Відповідно до вимог, що зазначену у навчально-методичному посібнику авторства проф. М. Мілової та доц. О. Хорошилової, кваліфікаційна робота магістра повинна містити в собі дослідницьку складову та бути спрямованою на розв'язання складних завдань в сфері політичної науки (<https://cutt.ly/owTowKHR>). На зустрічах із академічним персоналом було з'ясовано, що до циклу обов'язкових дисциплін включено ОК «Методологія та логіка наукових досліджень», опанування якої сприяє

формуванню дослідницьких компетентностей здобувачів. Здобувачі освіти під час зустрічі повідомили, що систематично отримують інформацію про можливість участі у міжнародних конференціях, тому числі й тих, що організуються ЗВО. Для публікації результатів досліджень науковців ОП на факультеті видається науковий журнал «Міжнародні та політичні дослідження». Наукові праці здобувачів освіти ОП Політологія розміщені у випуску №7 (2023 р.) наукового альманаху «Соціально-політичні студії» (<https://cutt.ly/wwToeNxf>). Щорічно на факультеті міжнародних відносин, політології та соціології проводяться студентські наукові конференції, під час яких заслуховуються результати наукових студій здобувачів вищої освіти. Із метою стимулювання наукової активності здобувачів до положення про стипендіальне забезпечення в ОНУ імені І.І. Мечникова включені відповідні норми щодо зарахування додаткових балів у стипендіальному рейтингу студентів (<https://cutt.ly/2wTorREE>). На зустрічах 3 та 4 випускники та здобувачі освіти засвідчили активну участь у реалізації наукових досліджень під час реалізації освітньої програми. Для здобувачів ОП є можливість продовжити здобуття освіти на ОНП «Політологія» у ЗВО за третім рівнем вищої освіти. Під час спілкування у фокус груп з'ясовано, що частина з них продовжили навчання в аспірантурі (А. Топчіу, В. Сокоринський).

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

НПП при оновленні змісту освітньої програми керуються: положенням «Про організацію освітнього процесу в Одеському національному університеті імені І.І. Мечникова» (<https://cutt.ly/2nX8Vkt>) та положенням «Про освітні програми в Одеському національному університеті імені І.І. Мечникова» (<https://cutt.ly/anCawF8>). Експертною групою під час зустрічі 2 із академічним персоналом з'ясовано, що оновлення змісту освітніх компонентів, форм і методів навчання проводиться шляхом регулярного моніторингу та оновлення змісту і джерельної бази ОК. Результати академічної мобільності, наукових стажувань, участі у тренінгах впроваджуються з метою оновлення елементів ОК. Питання вдосконалення основних компонентів ОП обговорюються під час бесід із стейкхолдерами. До рекомендованого переліку вибіркових дисциплін, після обговорення із зовнішніми та внутрішніми стейкхолдерами, були включені такі освітні компоненти, як: «Теорії та стратегії європейської інтеграції», «ЄС в системі міжнародних відносин ХХІ ст.», «Меморіальна політика ЄС та в державах Європи». На зустрічі 5 із роботодавцями, було засвідчено потребу в посиленні практичної складової ОП та запропоновано введення до ОП дисципліни «Політична медіація».

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Інтернаціоналізація діяльності за ОП досягається шляхом участі НПП в міжнародних проектах та програмах академічної мобільності, публікацій наукових здобутків у міжнародних фахових виданнях, що індексуються у міжнародних наукометричних базах даних. Організація, координація та контроль за міжнародною академічною мобільністю покладається на Центр міжнародної освіти ОНУ імені І. І. Мечникова (<https://onu.edu.ua/uk/intern-institute>). Наприкінці 2022 р. організовані он-лайн зустрічі здобувачів вищої освіти у форматі дискусій із студентами-політологами Університету Сітла (SEATTLE UNIVERSITY) (США) на чолі з проф. С.Косгроу (Serena Cosgrove). Представник здобувачів А. Джеріпа отримав від керівництва Університету Сітла сертифікат учасника. 23.05.2023 р. здобувачі взяли участь у зустрічі з послом Словенії Т. Менціною та в лекції-презентації дослідження словенського політолога М. Великоня «Зображення незгоди: політичні графіті та вуличне мистецтво постсоціалістичного переходу» (засвідчено на зустрічі зі здобувачами освіти). Викладачі ОП мають публікації у наукометричних базах Scopus та Web of Science (проф. М.Ніколаєва, доц. Н. Кадук, доц. А.Кройтор, доц. І.Милосердна). На Зустрічі 2 засвідчено участь НПП у міжнародних стажуваннях/підвищеннях кваліфікації НПП. Детальна інформація розміщена на сторінці кафедри політології (<https://cutt.ly/HwTousBJ>). Також адміністрацією ЗВО на зустрічі було підтверджено всебічне сприяння інтернаціоналізації НПП та здобувачів шляхом участі в міжнародних проектах та спільнотах, діяльності мовних центрів. Під час зустрічі з представниками структурних підрозділів, директор Інституту міжнародної освіти Н. Крючкова надала посилання на джерела інформування щодо можливостей інтернаціоналізації (Facebook сторінки Новини Одеського університету (<https://cutt.ly/FwTouZec>); International Education in ONU Mechnikov (<https://www.facebook.com/imo.onu.edu.ua/>); Еразмус офіс ОНУ (<https://cutt.ly/HwTou9V3>). На сторінці сайту ЗВО «Академічні наукові проекти» розміщено актуальну інформацію про міжнародні програми обміну, грантові проекти, можливості академічної мобільності (<https://onu.edu.ua/uk/academic-projects>).

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Сильні сторони: НПП ОП активно беруть участь у міжнародних стажуваннях та програмах/підвищеннях кваліфікації НПП. Високий рівень наукової діяльності здобувачів освіти. Позитивна практика: На ОП наявні можливості публікацій у науковому журналі «Міжнародні та політичні дослідження» та науковому альманахові «Соціально-політичні студії».

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

ОП має низький рівень залучення до інтернаціоналізації здобувачів освіти. ЕГ рекомендує гаранту та НПП ОП «Політологія» залучати здобувачів освіти до участі у програмах академічної мобільності (віртуальної для здобувачів-чоловіків) у 2024/2025 н.р.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Викладання й навчання за ОП «Політологія» другого (магістерського) рівня освіти здійснюється на достатньому науково-методичному рівні, форми та методи навчання і викладання відповідають заявленим в ОП цілям і програмним результатам та відповідають вимогам студентоцентрованого підходу й академічної свободи. Рекомендації по підкритерію 4.5 спрямовані на підвищення якості навчання за ОП. Експертна група дійшла висновку, що ОП спеціальності 052 «Політологія» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти відповідає рівню В за Критерієм 4.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти ОНУ ім. І.І. Мечникова визначені у Положенні про організацію і проведення контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-kontrol_2022.pdf). У ЗВО використовують вхідний, поточний, періодичний та підсумковий види контролю. Форми контрольних заходів з кожної освітньої компоненти визначаються у робочій навчальній дисципліні, яка розміщена на вебсторінці факультету офіційного сайту ОНУ імені І.І.Мечникова (<http://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/fmvps/spetsialnosti-ta-spetsializatsii>). Відповідно до нормативної бази ЗВО на ОП «Політологія» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти, для оцінювання використовується система ECTS та національна шкала. Також у ЗВО діє Положення про порядок створення та організацію роботи ЕК (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/dek/exam-komiss_2022.pdf), де визначено загальні положення, порядок комплектування ЕК, обов'язки голови, членів та секретаря ЕК, організацію та порядок роботи ЕК, підведення підсумків роботи ЕК. Загалом форми та критерії оцінювання є чіткими, зрозумілими і дають змогу встановити рівень досягнення здобувачами ПРН. ЕГ під час фокус-групи зі здобувачами переконалася, що студенти ОП ознайомлені з формами контролю та критеріями оцінювання, а НПП ознайомлюють їх на перших заняттях, а також шляхом надсилання робочих програм. Також ЕГ виявила, що здобувачі детально не ознайомлені з порядком оскарження результатів контрольних заходів.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 052 «Політологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти передбачає здійснення атестації здобувачів вищої освіти у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи. Атестація здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за ОП здійснюється у формі публічного захисту (демонстрації) кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна робота магістра політології – самостійне, профільоване дослідження, виконуване здобувачами другого рівня вищої освіти зі спеціальності 052 – «Політологія». Передбачає розв'язання складної теоретичної проблеми або практичної задачі у політичній сфері, що характеризується комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням теорій та методів політичної науки. Кваліфікаційна робота магістра політології не має містити академічного плагіату, фальсифікації та фабрикації.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила проведення контрольних заходів в ОНУ ім. І.І. Мечникова регулюються Положенням про організацію і проведення контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-kontrol_2022.pdf). Окрім цього, проведення контрольних заходів відображено у робочих програмах навчальних дисциплін. У ЗВО є порядок оскарження результатів контрольних заходів, а також повторного вивчення окремих навчальних дисциплін чи компонентів навчального плану. У ЗВО діє Центр забезпечення якості освіти, який працює над впровадженням, розбудовою та ефективним функціонуванням внутрішньої системи забезпечення якості освіти. У ЗВО також діє Положення про політику та порядок урегулювання конфліктних ситуацій (<https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-regulirovanie-kofliktov.pdf>), де у разі виникнення конфліктної ситуації можна звертатися до Комісії з урегулювання конфліктних ситуацій. Під час проведення фокус-груп, було виявлено, що усі учасники освітнього процесу ознайомлені з наявними правилами, однак не володіють повною інформацією про механізм застосування цих процедур. ЕГ відзначає, що ЗВО має достатню нормативну базу, яка регламентує правила проведення контрольних заходів та порядок їх оскарження, однак наголошує на необхідності проведення додаткових заходів, щодо розповсюдження інформації серед здобувачів.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

В ОНУ ім. І.І. Мечникова реалізується політика дотримання норм академічної доброчесності. У ЗВО діє ряд нормативних документів, які сприяють формуванню високого рівня культури академічної доброчесності у вищій школі: Кодекс академічної доброчесності учасників освітнього процесу (<https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/acad-dobrochesnost.pdf>), Положення про систему внутрішнього забезпечення якості (<https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/yakist.pdf>), Положення про проведення контрольних заходів із використанням технологій дистанційного навчання (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya_kontrolnih_zahodiv_dyst_navchannya_2022.pdf), Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/acad_council/polozhennya-antiplagiat-2021.pdf). Окрім цього, у ЗВО діє комісія з питань етики та академічної доброчесності (Положення – https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/Polojenia_etichnu_comisiyu.pdf). Актуальну інформацію, щодо політики академічної доброчесності у ЗВО розміщено на вебсторінці Центру забезпечення якості освіти (<https://onu.edu.ua/uk/geninfo/tsentr-zabezpechennia-iakosti-osvity>), а саме: рекомендовані джерела та корисні посилання на тему академічної доброчесності, презентація до загальноуніверситетської лекції «Академічне письмо в системі академічної доброчесності: поняття, структура, інструменти», вебінари на тему дотримання норм академічної доброчесності. Також в ОНУ ім. І.І. Мечникова діє практика обов'язкового заповнення декларацій про дотримання академічної доброчесності для студентів та співробітників. Кваліфікаційні роботи обов'язково перевіряються на наявність плагіату за допомогою програмного забезпечення Unicheck, окрім цього унікальною є практика написання здобувачами другого (магістерського) рівня додаткових розписок про відсутність в їхніх академічних текстах плагіату. ЕГ виявила, що здобувачі ОП та представники студентських організацій мають високий рівень обізнаності щодо правил дотримання академічної доброчесності та наслідків порушень. Кваліфікаційні роботи здобувачів розміщуються в е-репозитарії Наукової бібліотеки ЗВО (<http://dspace.onu.edu.ua:8080/handle/123456789/14225>), така практика діє у ЗВО з 2010 року. Наразі за спеціальністю «Політологія» у е-репозитарії зберігається майже 2100 текстів. Однак ЕГ виявила, що у репозитарії розміщується лише частина кваліфікаційної роботи, а саме вступ і висновки.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Сильна сторона: На ОП реалізуються чіткі та зрозумілі форми контролю, які закріплені у нормативних документах ЗВО та деталізовані у робочих програмах кожної навчальної дисципліни. У ЗВО сформована культура академічної доброчесності, яка виявляється у широкій нормативній базі та популяризації заходів з академічної доброчесності серед здобувачів. Позитивні практики: Окрім заповнення декларації про дотримання академічної доброчесності здобувачі другого (магістерського) рівня підписують розписку, яка засвідчує відсутність плагіату у їхній кваліфікаційній роботі, що підвищує рівень відповідальності до власного самостійного дослідження. ЗВО провадить практику розміщення кваліфікаційних та дисертаційних досліджень на вебресурсах Наукової бібліотеки з 2010 року, за спеціальністю «Політологія» налічує близько 2100 текстових документів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Недостатній рівень обізнаності серед здобувачів, щодо процедур оскарження контрольних заходів. ЕГ рекомендує інтенсифікувати роз'яснювальні заходи, щодо процедур оскарження контрольних заходів серед здобувачів другого (магістерського) рівня. У е-репозитарії розміщується лише частина кваліфікаційного дослідження. ЕГ рекомендує згідно із вимогами Стандарту розміщувати кваліфікаційні дослідження здобувачів ОП у репозитарії Наукової бібліотеки у повному обсязі.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Зважаючи на наведені сильну сторону і позитивні практики ОП у контексті критерію 5, а саме 5.1. – форми та критерії оцінювання є чіткими, зрозумілими і дають змогу встановити рівень досягнення здобувачами ПРН; 5.2. – форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти; 5.3. – ЗВО має достатню нормативну базу, яка регламентує правила проведення контрольних заходів та порядок їх оскарження; 5.4. – у ЗВО сформована культура академічної доброчесності, яка виявляється у широкій нормативній базі та популяризації заходів з академічної доброчесності серед здобувачів. Виявлені недоліки (підкритерії 5.1, 5.3, 5.4) можуть бути усунені у короткостроковій перспективі. Експертна група дійшла висновку, що ОП спеціальності 052 «Політологія» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти відповідає рівню В за Критерієм 5.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Викладання основних ОК за ОП «Політологія» забезпечують: О.Хорошилов – к. політ.н., доц., гарант ОП (2 обов'язкові ОК); М.Ніколаєва – к. політ.н., проф. (2 обов'язкові ОК); В.Попков – д. філос. н., проф. (1 обов'язкова ОК); М.Мілова – д. політ. н., проф. (1 обов'язкова ОК), Є.Огаренко – к. філос. н., доц. (1 обов'язкова ОК), Н.Кадук – к. політ.н., доц. (1 обов'язкова ОК), О.Присяжнюк – к. філол. н., доц. (1 обов'язкова ОК), А.Кройтор – к. політ.н., доц. (1 обов'язкова ОК), Ю.Мельниченко – к. ю. н., ст. в. (1 обов'язкова ОК). Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації ОП, підтверджується: відповідною базовою освітою, науковими ступенями та вченими званнями; науковими та науково-методичними публікаціями (в тому числі й у виданнях, що входять до міжнародних наукометричних баз), стажуванням (табл. 2 Додатків до Відомостей самооцінювання). Викладачі, що задіяні до викладання на ОП, мають достатньо високий рівень професійної активності та мають публікації за тематикою, дотичною до дисциплін, які вони викладають. За результатами аналізу об'єктивних даних про НПП, оприлюднених на сайті Одеського національного університету імені І.І. Мечникова, зібраних під час зустрічей та наданих у відомостях про самооцінювання ОП «Політологія», варто зазначити коректність їх підбору для забезпечення досягнення визначених програмою цілей та програмних результатів навчання.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Конкурсний відбір викладачів ОП та забезпечення необхідного рівня їх професіоналізму регламентується «Положенням про проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників ОНУ та укладання з ними трудових договорів (контрактів)» (<https://cutt.ly/VwTozejl>). У конкурсі мають брати участь особи, які мають повну вищу освіту і за своїми професійно-кваліфікаційними якостями відповідають вимогам, встановленим Законами України «Про освіту» та «Про вищу освіту», відповідають Ліцензійним умовам провадження вищої освіти. Відповідно до Положення, конкурсний відбір проводиться на засадах «відкритості, гласності, законності, рівності прав членів експертно-кваліфікаційної комісії, незалежності, колегіальності прийняття та об'єктивності й обґрунтованості рішення, неупередженого ставлення до кандидатів на зайняття вакантних посад». Оголошення про проведення конкурсу після відповідного наказу ректора оприлюднюється на сайті ЗВО у вкладці «Оголошення» стрічки новин на головній сторінці (<https://cutt.ly/MnVEQvc>), що надає можливість потенційним кандидатам для ознайомлення та подання заяви на конкурс. При відборі враховуються навчально-методичні та наукові досягнення кандидатів, відповідність отриманої вищої освіти, наукових ступенів та вчених звань профілю викладання, кількість наукових праць за останні п'ять років, зокрема, внесених до

міжнародних наукометричних баз Scopus або Web of Science Core Collection, проходження підвищення кваліфікації в Україні та закордоном. На зустрічах 1, 8 (із керівництвом ЗВО, начальником відділу кадрів) дана інформація була засвідчена.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

НПП кафедри політології проводяться різноманітні заходи із залученням роботодавців до реалізації освітнього процесу. Із метою максимізації реалізації цілей ОП «Політологія» встановлено сталі контакти з представниками різних установ та громадських організацій: департаменту міжнародних організацій Міністерства закордонних Справ України, Департаменту міжнародного співробітництва та протоколу Одеської обласної державної адміністрації, ГО Інститут політичної інформації, КВУ, ГО ОПОРА, Одеської міської ради. 19 жовтня відбулася зустріч здобувачів магістерського рівня ОП «Політологія» із стейкхолдером П. Колозівним, керівником Інституту політичної інформації, регіональним представником ІМІ в Одеській області (<https://cutt.ly/jwTocSW4>). Стейкхолдер, депутат Одеської обласної ради І. Коваліш долучилася до обговорення питання вдосконалення навчального плану, зокрема – рекомендованого переліку вибіркових дисциплін (<https://cutt.ly/nwToveq4>). У Відомостях самооцінювання зазначено, що роботодавці долучені до процесу рецензування освітньої програми в рамках обговорення на засіданнях кафедри та у форматі надання рецензій. Під час зустрічі, роботодавці засвідчили свою участь у неформальних обговореннях змісту ОП «Політологія», відзначили достатній теоретичний рівень підготовки здобувачів. Засвідчено, що, однією з важливих форм співробітництва є проходження стажування здобувачами освіти та можливість їх подальшого працевлаштування.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Навчальний процес за ОП здійснюється із залученням до аудиторних занять експертів з актуальних питань політичної науки. У відомостях самооцінювання зазначено, що 07.04.2023 р. гостьову онлайн лекцію для здобувачів освіти прочитав екс-спікер Верховної Ради України Д. Разумков. У травні 2023 р. відбулася зустріч голови Одеської ради Г. Діденка зі здобувачами ОП та тогочасним завідувачем кафедри політології В. Попковим. Була досягнута домовленість щодо залучення випускників ОП до роботи Агенції регіонального розвитку Одеського регіону. Поглибленню професійних навичок здобувачів ОП Політологія сприяє співробітництво університету з Освітнім центром Верховної Ради України, в межах якого 01.06.2023 р. для здобувачів був проведений «Парламентський урок» з моделюванням процесу законотворчості в українському парламенті (можливості подальшої співпраці та проходження стажування засвідчені на зустрічі керівницею ОЦ ВРУ О. Костинюк). 02.10.2023 р. за сприянням ОЦ Верховної Ради України відбулася лекція-зустріч заступниці голови Верховної Ради України О. Кондратюк із здобувачами освіти ОП Політологія. Були проведені змістовні дебати щодо ролі парламенту в реалізації євроінтеграційного курсу держави (<https://cutt.ly/kwTovYby>). Під час зустрічі з ЕГ начальником відділу кадрів було засвідчено факт працевлаштування за сумісництвом на кафедрі політичних наук проф. І. Ковалія (секретаря Одеської міської ради). На Facebook сторінці факультету міжнародних відносин, політології та соціології розміщена інформація про зустріч здобувачів освіти ОП Політологія із депутатами Одеської міської ради (<https://cutt.ly/zwToQjBi>).

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

ЗВО сприяє професійному зростанню викладачів через систему регулярного підвищення кваліфікації, що визначається Положенням про підвищення кваліфікації науково-педагогічних і педагогічних працівників ОНУ (<https://cutt.ly/InVPV4N>). НПП можуть покращити рівень володіння іноземною мовою в «Центрі мовної підготовки та мовної сертифікації» університету; пройти міжнародне стажування в закордонних університетах комунікуючи з Відділом міжнародних зв'язків ЗВО. Відділ інформує працівників про можливості підвищення кваліфікації через сторінку сайту ОНУ імені І.І. Мечникова (<https://cutt.ly/PwToQAIF>). Під час Зустрічі 2, НПП засвідчили цю інформацію і наголосили, що самостійно обирають конкретні форми, види, напрями та суб'єктів підвищення кваліфікації. Викладачі, задіяні до навчального процесу на ОП «Політологія», за останні п'ять років пройшли підвищення кваліфікації. Крім вітчизняних установ викладачі проходили підвищення кваліфікації у закордонних закладах та брали участь у міжнародних проектах («On Being a Scientist Course» при Європейській академії науки та досліджень; «Третій рівень освіти в Україні: особливості підготовки наукових та науково-педагогічних кадрів у сучасних умовах війни» – проф. М.Ніколаєва, доц. О.Хорошилов відповідно). Підвищення кваліфікації у межах мовного центру ОНУ пройшли доц. Є. Огаренко та доц. М. Шабанов. Стажування в іноземних закладах вищої освіти («New and innovative teaching methods» на базі Економічного університету у місті Краків, Польща (Uniwersytet Economics w Krakowie), Далянський університет КНР – доц. О.Дяченко, проф. В.Попков відповідно). У ЗВО діє Навчально-науковий центр лідерства в освіті як структурний підрозділ Одеського національного університету імені І. І. Мечникова, який слугує базою практик для здобувачів, а також ресурсом для підвищення кваліфікації НПП. Під час Зустрічі 2 НПП підтвердили свій досвід успішного використання можливостей професійного розвитку, що засвідчують отримані сертифікати та свідоцтва про стажування. Моніторинг рівня професіоналізму викладачів через

щорічне формування рейтингу НПП не здійснюється. На зустрічі із керівництвом ЗВО зазначалося, що планується запровадження системи рейтингування.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Кафедра політології ОНУ є центром неформальної освіти для молоді Одеського регіону: щороку проводиться «Школа майбутнього політолога». Впродовж чотирьох сезонів свого функціонування «Школа» зарекомендувала себе як потужний засіб профорієнтаційної роботи та стимул для вдосконалення педагогічної і викладацької майстерності її організаторів (засвідчено на зустрічах з гарантом та академічним персоналом). Періодично проводяться анонімні опитування здобувачів вищої освіти на присудження викладачам звання «Кращий викладач очима студентів». У 2023 р. переможцем за номінацією «Політологія» став гарант ОП – доц. О. Хорошилов. Він був нагороджений почесною грамотою та премією Ректорату (засвідчено на зустрічах з гарантом, адміністративним персоналом та керівництвом ЗВО). Матеріальне заохочення переважно стосується наукової складової діяльності НПП. Порядок преміювання визначається Колективним договором ОНУ (<https://cutt.ly/EwToWmJ1>) та Положенням про матеріальне заохочення співробітників (Дод. з Колективного договору). У розділі 8 «Заохочення за успіхи в роботі та навчанні» Правил внутрішнього розпорядку ОНУ імені І. І. Мечникова (<http://surl.li/gqrha>) перераховані різні види заохочень, як моральних так і матеріальних.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Сильна сторона: НПП, що забезпечує ОП активно залучений до процесу інтернаціоналізації вищої освіти. Позитивні практики: У ЗВО діє Навчально-науковий центр лідерства в освіті. На ОП функціонує «Зимова школа майбутнього політолога», яка, окрім профорієнтаційної складової, надає широкий спектр можливостей удосконалення педагогічної та викладацької майстерності НПП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

ЕГ встановила невисокий рівень залучення роботодавців до реалізації освітнього процесу за ОП, тому рекомендує посилити залучення до аудиторних занять професіоналів-практиків (2024/2025 н.р.). ЕГ рекомендує розглянути можливість впровадження процедури щорічного рейтингування НПП (впродовж 2023 року).

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

На ОП «Політологія» академічна та професійна кваліфікація викладачів забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання. ЗВО належним чином стимулює професійний розвиток навчально-педагогічних працівників та сприяє їх професійному розвитку. Добір викладачів ОП для забезпечення освітнього процесу відбувається на конкурсній основі, чітко та прозоро. Слабкі сторони за підкритерієм 6.3 можуть бути швидко усунені. Зважаючи на наведену сильну сторону та позитивні практики ОП у контексті критерію 6, Експертна група дійшла висновку, що ОП спеціальності 052 «Політологія» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти відповідає рівню В.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Навчальні аудиторії, які використовуються для реалізації ОП, обладнані основними засобами для навчання. Окрім цього є навчальні аудиторії з мультимедійним обладнанням для проведення інтерактивних занять. Здобувачі мають можливість безкоштовно використовувати наукові та навчальні фонди Наукової бібліотеки ОНУ ім. І.І. Мечникова

та кафедри політології. У навчальному процесі також активно використовується спеціалізоване приміщення Центру міжнародних досліджень (<http://cis-onu.com/>). Центр міжнародних досліджень ОНУ ім. І.І. Мечникова є дослідницькою, освітньою та інформаційною структурою, яка функціонує в галузі міжнародних відносин, зовнішньої політики та досліджень з питань безпеки, європейської та євроатлантичної інтеграції, американських досліджень та регіональних наук, що сприяє якісному вивченню обов'язкових та вибіркових ОК. Кафедра політології, яка забезпечує реалізацію ОП, має у своєму розпорядженні переносний мультимедійний проектор, екран та ноутбук. Також для проведення занять, які потребують роботи з ПК використовується кабінет технічних засобів навчання. ЕГ відзначає, що для всіх ОК розроблені робочі програми та навчально-методичне забезпечення, які розміщені у вільному доступі на вебсторінці факультету.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Протягом організаційної зустрічі з гарантом ОП, а також зустрічей із академічним персоналом та здобувачами було з'ясовано, що усі учасники освітнього процесу мають безкоштовний доступ до фондів Наукової бібліотеки ОНУ ім. І.І. Мечникова, зокрема до міжнародних наукометричних баз. На території корпусів ЗВО є безкоштовний доступ до мережі Інтернет, у гуртожитках здобувачі проводять Інтернет собі самостійно як платну послугу. У ЗВО працює буфет з оптимальною ціною політикою. Здобувачі можуть безкоштовно використовувати університетську інфраструктуру для проведення позанавчальної діяльності.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

ЗВО працює над забезпеченням безперешкодного доступу до освітнього середовища та підтримує його у безпечному стані для життя й здоров'я учасників освітнього процесу, що навчаються за ОП. У зв'язку із запровадженням воєнного стану на території України, адміністрація університету у співпраці із військово-цивільною адміністрацією області забезпечили укриття в усіх навчальних корпусах цього закладу вищої освіти. Варто зазначити, що укриття є облаштованими, про що свідчить наявність двох і більше виходів, зв'язку, системи вентиляції, запасів питної та технічної води, а також вбиральні. Уся система укриттів пройшла акредитацію військово-цивільної адміністрації Одеської області. Також варто зазначити, що ЗВО подбав про оснащення укриттів у гуртожитку, а також створення «Пунктів Незламності» за підтримки профспілкової організації студентів ЗВО. У разі погіршення безпекової ситуації в регіоні освітній процес продовжується в онлайн форматі на зручній платформі для здобувачів. Із метою підтримки нормального психологічного стану здобувачів та співробітників, у ЗВО функціонує Психологічна служба (<https://onu.edu.ua/uk/infostud/psy-service>), яка працює у форматі онлайн та офлайн консультацій.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Для забезпечення освітньої, організаційної, інформаційної, консультаційної та соціальної підтримки у ЗВО активно функціонує студентське самоврядування, профспілковий комітет студентів та аспірантів, Центр культури та дозвілля студентів та співробітників, кафедра фізичного виховання та спорту, відділ (бюро) сприяння працевлаштуванню випускників та студентів, психологічна служба. Інформаційну підтримку здобувачів здійснює гарант ОП, а також уся необхідна інформація розміщується на офіційному вебсайті ЗВО та соціальних мережах. Для підтримки студентів у межах їхніх академічних груп, працюють куратори, призначені наказом Ректора. Соціальна та консультативна підтримка здобувачів здійснюються структурними підрозділами та сервісними службами ЗВО, студентським самоврядуванням та профспілковою організацією студентів. У межах соціальної підтримки, здобувачі мають можливість скористатися відпочинком та відновленням на університетській базі «Чорноморка» (<https://onu.edu.ua/uk/infostud/chornomorka>).

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

ЗВО приділяє значну увагу реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами. Здобувачі, які належать до осіб з особливими освітніми потребами, мають право на оформлення із індивідуальним графіком відвідування занять, а також додаткову навчально-методичну підтримку від кураторів академічних груп. У ЗВО створено безбар'єрний простір, який дозволяє учасникам освітнього процесу без перешкод дістатися до навчальних аудиторій, соціальної інфраструктури (бібліотека, буфет, спорткомплекс, ботанічний сад тощо). Окрім цього у ЗВО функціонують сучасні ліфти, які дозволяють переміщуватися на будь-який поверх навчальної будівлі. Наразі на ОП не навчаються здобувачі з особливими освітніми потребами. Для реалізації соціальної моделі освіти осіб з особливими потребами в ОНУ впроваджено інтеграційні моделі навчання та створено діючу модель супроводу

процесу навчання таких осіб та їх інтеграції у суспільство. В академічних групах (на курсах), де навчаються особи з особливими фізичними потребами, заняття організуються лише на першому поверсі (гуманітарний корпус, корпуси біологічного, геолого-географічного, фізичного та хімічного факультетів). Із метою покращення доступності будівель для осіб із особливими потребами передбачено допомогу студентами-волонтерами. Психологічну підтримку здобувачів із особливими потребами здійснює Психологічна служба.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

В ОНУ ім. І.І. Мечникова існує окремий нормативний документ, який регламентує процедуру вирішення конфліктних ситуацій серед учасників освітнього процесу – Положення про політику та порядок врегулювання конфліктних ситуацій (<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-regulirovanie-kofliktov.pdf>). У документі означено різновиди конфліктних ситуацій, порядок їх вирішення, а також механізми запобігання виникненню конфліктних ситуацій серед здобувачів та НПП. Також у ЗВО діє Положення про порядок службового розслідування, щодо співробітників (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/pologenya_provedenya_slugbovogo_rosliduvanya.pdf). Позитивною є практика впровадження політики гендерної рівності та розвитку особистості (<https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polityka-schodo-gender-rivnosti-rozvytku.pdf>), а також плану її реалізації (<https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polityka-Plan-zahodiv-ukr.pdf>). Для вирішення конфліктних питань, які стосуються функціонування і забезпечення української мови в освітньому процесі запроваджено посаду мовного омбудсмена (<https://onu.edu.ua/uk/oholoshennia/vchena-rada-odesko-ho-natsionalnoho-universytetu-imeni-i-i-mechnykova-ukhvalyla-rishennia-pro-pryznachennia-movnoho-ombudsmena>) ЕГ зазначає, що ситуацій, які б потребували застосувань процедур вирішення конфліктних ситуацій серед здобувачів та НПП не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Сильна сторона: Здобувачі вищої освіти активно використовують надбання Наукової бібліотеки ОНУ ім. І.І. Мечникова для реалізації ОП. Належним чином обладнані укриття навчальних корпусів з метою реалізації безпечних умов в контексті освітнього процесу в умовах війни. Позитивна практика: Використання в освітньому процесі матеріально-технічної, наукової та аналітичної бази Центру міжнародних досліджень, який функціонує на базі ОНУ ім. І.І. Мечникова. Запровадження інституту мовного омбудсмена, з метою якісного підвищення захисту української мови в освітньому процесі. Впровадження у ЗВО політики гендерної рівності та чіткого плану її реалізації (до 2025 р.).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Слабкою стороною на ОП є відсутність у гуртожитку приміщень із безкоштовним доступом до мережі Інтернет для здобувачів. ЕГ рекомендує розглянути можливість забезпечення безперебійним та безкоштовним доступом до мережі Інтернет загальних приміщень студентських гуртожитків. Не всі навчальні аудиторії мають сучасну мультимедійну технічну базу, тому ЕГ рекомендує покращувати матеріально-технічну базу ЗВО, використовуючи грантові можливості.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Зважаючи на наведені сильну сторону і позитивну практику ОП у контексті критерію 7, ЗВО має необхідну матеріально-технічну базу для реалізації ОП, усі учасники освітнього процесу мають безкоштовний доступ до університетської інфраструктури та інформаційних ресурсів, приділяє значну увагу реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій. Виявлені недоліки за підкритеріями 7.1 і 7.2 можуть бути вирішені у короткостроковій перспективі.

Експертна група дійшла висновку, що ОП спеціальності 052 «Політологія» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти за Критерієм 7 відповідає відповідно рівню В.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми регулюють наступні документи: - Положення про освітні програми в Одеському національному університеті імені І.І. Мечникова (<https://cutt.ly/vwToESoA>) - Політика забезпечення якості вищої освіти Одеського національного університету імені І.І. Мечникова (<https://cutt.ly/dwToEZSI>) - Положення про систему внутрішнього забезпечення якості в Одеському національному університеті імені І.І. Мечникова (<https://cutt.ly/QwToE2OF>) - Положення про моніторинг якості освіти в Одеському національному університеті імені І.І. Мечникова (<https://cutt.ly/4wToRw9D>) - Положення про організацію і проведення опитування здобувачів вищої освіти в Одеському національному університеті імені І.І. Мечникова (<https://cutt.ly/JwToRa9z>). ОП Політологія (другого) магістерського рівня вищої освіти була впроваджена до освітнього процесу у 2021 р. Під час акредитаційної експертизи ЕГ було з'ясовано, що блок обов'язкових освітніх компонентів не переглядався (на підставі схвальних відгуків стейкхолдерів та обговорення під час засідань кафедр та зустрічей з представниками здобувачів вищої освіти). Зазнав змін лише перелік рекомендованих вибіркових дисциплін: вибіркові компоненти «Великі ліберали ХХ – ХХІ століть», «Проблеми інтеграції та дезінтеграції в сучасній Європі» змінено відповідно на: «Меморіальна політика ЄС та держав Європи» та «ЄС в системі міжнародних відносин ХХІ ст.». Лінк на громадське обговорення проекту ОП Політологія надано у відповідь на запит ЕГ (<https://cutt.ly/NwToRQRK>). Загалом, процедура перегляду змісту даної ОП відповідає усім вимогам зазначених документів.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Положення «Про систему внутрішнього забезпечення якості в ОНУ імені І.І.Мечникова» (<https://cutt.ly/CwToRFW9>) базується на принципі співробітництва з усіма зацікавленими сторонами та студентоцентризму. Пункт 2 Положення регламентує забезпечення участі здобувачів вищої освіти у розробці та моніторингу ОПП та їх окремих освітніх компонент. У відомостях СО зазначено, що до групи розробників нової редакції ОП Політологія ввійшли здобувачі вищої освіти К. Войтюк та А. Джеріпа. На зустрічі 4 зі здобувачами освіти, А. Джеріпа засвідчив залученість до перегляду ОП та озвучив пропозицію посилення практичної складової ОП. Також він наголосив на важливості зустрічей зі стейкхолдерами, оскільки це дає можливість зрозуміти можливості подальшого кар'єрного шляху. Порядок проведення анкетування для здобувачів вищої освіти розміщений на сайті ОНУ імені Мечникова (<https://cutt.ly/pwToTfAz>). Під час Зустрічей 4, 6 здобувачі освіти засвідчили участь у відповідних опитуваннях. На сторінці Центру забезпечення якості освіти розміщено анкети для опитування здобувачів освіти за наступними темами: якість освітньої програми, якість освіти, якість викладання. Результати опитування 2022-2023 н. р. засвідчують належний рівень задоволеності здобувачами реалізованим підходом ОП. Однак збіг проблематики зазначений здобувачами у змісті освітніх компонентів «Філософія політики» та «Цивілізація як середовище політогенезу». Перспективним напрямом вдосконалення ОП є зменшення чисельності годин, відведених на вивчення «Філософії політики» (скоротити читання з двох семестрів до одного) та введення однієї із практичноорієнтованих освітніх компонентів із запропонованих здобувачами («Спічрайтинг», «Політична експертиза», «Політична медіація») (<https://cutt.ly/kwToTWDx>). Представники студентського самоврядування беруть участь у процесах і процедурах, пов'язаних із внутрішнім забезпеченням якості вищої освіти, а саме: в обговоренні та вирішенні питань з удосконалення освітнього процесу та науково-дослідної роботи, заходах щодо забезпечення якості освіти; вносять пропозиції щодо змісту ОК, навчальних планів і ОП (засвідчено на зустрічі 6).

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

За час реалізації ОП були налагоджені наступні види співпраці з роботодавцями: залучення представників роботодавців до обговорення ОП, рецензування ОП, проведення стажувань, зустрічей із здобувачами вищої освіти, майстер-класів. На зміст ОП та навчального плану надійшли відгуки від наступних стейкхолдерів: секретаря Одеської міської ради – проф. І. Ковалю, депутата Одеської обласної ради І. Коваліш; першого секретаря Департаменту міжнародних організації МЗС України Д. Серова; в.о. директора директорату розвитку електронних послуг Міністерства Цифрової Трансформації України В.Ткач. Більшість стейкхолдерів (П. Колотвін, О. Костинюк, Д. Серов, К. Марченко) під час зустрічі наголосили на необхідності посилення практичної підготовки здобувачів освіти та окреслили проекти подальшої співпраці (стажування з можливістю подальшого працевлаштування здобувачів освіти). Д. Серов рекомендував додати дисципліну щодо вивчення сучасних проблем безпеки, зокрема на міжнародному рівні. Згідно інформації наданій у відомостях СО, після зустрічі з головою Одеської обласної Ради Г.

Діденком заплановано залучення випускників ОП до роботи Агенції регіонального розвитку Одеського регіону. ЕГ не отримала жодних свідчень анкетування роботодавців щодо якості освітнього процесу за ОП.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Сприяння працевлаштуванню студентів та випускників університету їх підготовка до практичної діяльності, підтримання подальших зв'язків з випускниками університету та здійснення моніторингу їх кар'єри входить до обов'язків співробітників Відділу (бюро) сприяння працевлаштуванню випускників ОНУ імені І.І. Мечникова (<https://cutt.ly/4wToYxrB>). На Зустрічі 8 із представниками сервісних служб, провідний фахівець М. Непадовська охарактеризувала основні напрямки діяльності Відділу. На факультеті міжнародних відносин, політології та соціології збирання інформації щодо кар'єрного шляху випускників входить до функціональних обов'язків заступника декана з навчально-методичної та виховної роботи доц. О. Хорошилова (гарант ОП). Ним напрацьована база даних випускників факультету. Під час зустрічі з випускниками ОП, було засвідчено, що вони активно долучаються до подальшої взаємодії з ОП: у якості стейкхолдерів (В. Ткач, Д. Серов); продовжили навчання за третім освітньо-науковим рівнем вищої освіти ОНП Політологія (А. Топчіу, В. Сокоринський). Випускники ОП долучаються до проведення неформальних зустрічей із студентським активом ЗВО (О. Урбан, помічник мера м. Чорноморськ, провів зустріч 29 вересня 2023 р. (<https://cutt.ly/owToYZvw>) Експертна група переконалася, що ЗВО вживає необхідних заходів для здійснення моніторингу кар'єрних траєкторій випускників ОП.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

В університеті функціонує система забезпечення якості вищої освіти, що обумовлює своєчасне виявлення недоліків в ОП. Гарант ОП, НПП кафедри політології систематично працюють над вдосконаленням ОП. Із метою забезпечення якості освіти, до перегляду ОП систематично долучаються стейкхолдери, пропозиції та зауваження яких беруться до уваги, це сприяє якості підготовки здобувачів освіти, що підтверджено під час Зустрічей 2, 5. Здобувачі вищої освіти під час опитування щодо якості ОП, висловили рекомендації щодо включення до освітніх компонентів дисциплін, пов'язаних із практичною складовою діяльності політологів (<https://cutt.ly/owToUl8O>). Під час зустрічі, гарант ОП наголосив на врахуванні даних пропозицій при подальшому перегляді ОП. Ґрунтуючись на інформації, отриманій під час зустрічей, ЕГ відзначає готовність адміністрації ЗВО, гаранта і робочої групи ОП до конструктивного врахування пропозицій щодо усунення ймовірних недоліків.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Акредитація освітньої програми за процедурами НАЗЯВО здійснюється вперше. За матеріалами та висновками попередньої акредитації (2013 р.), а також на основі вимог стандарту вищої освіти були визначені загальний кредитний обсяг ОП (90 кредитів), форми та обсяг практичної підготовки здобувачів, рекомендований перелік вибіркового освітніх компонентів, форма підсумкової атестації (захист кваліфікаційної роботи). Із метою дотримання принципів академічної доброчесності було розміщено цифрові копії кваліфікаційних робіт у репозитарії Наукової бібліотеки ОНУ (тема, план, вступ і висновки кваліфікаційної роботи). Рекомендації експертних груп, Галузевих експертних рад є предметом постійного обговорення та удосконалення системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти ОНУ імені І.І. Мечникова. На основі рекомендацій планується запровадити Каталог дисциплін вільного вибору та рейтингування НПП.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Із метою підвищення якості матеріалів навчально-методичного супроводу освітнього процесу представники кафедри включені до складу навчально-методичної комісії факультету міжнародних відносин, політології та соціології. На регулярних засіданнях НМК здійснюється експертиза змісту робочих програм курсів, навчально-методичних посібників та підручників, обговорюються зміни до ОП спеціальностей факультету. В ОНУ імені І.І. Мечникова створений центр забезпечення якості освіти, діяльність якого регулюється відповідним положенням (Положення про Центр забезпечення якості освіти Одеського національного університету імені І.І.Мечникова <http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-center-yakosti.pdf>). Здійснення процесів і процедур внутрішнього забезпечення якості освіти в ОНУ імені І.І.Мечникова регулюється Положенням «Про систему внутрішнього забезпечення якості» (<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/yakist.pdf>). Під час Зустрічей 1, 7, 8 члени ЕГ пересвідчилися, що контроль за дотриманням нормативних вимог та принципів забезпечення якості освіти

здійснюють у межах своїх службових обов'язків проректори, керівники структурних підрозділів ОНУ імені І.І.Мечникова. У процесах внутрішнього забезпечення якості ОП беруть участь: здобувачі освіти, НПП, гарант ОП, низка структурних підрозділів ЗВО, адміністрація. Розподіл відповідальності та повноважень здійснюється відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу», «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти» інших нормативних актів, посадових інструкцій та ґрунтується на принципах студентоцентрованості, поваги до академічних свобод та дотримання академічної доброчесності та співпраці всіх учасників освітнього процесу за ОП «Політологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти. ЕГ пересвідчилися, що тісна взаємодія всіх підрозділів ОНУ створює умови для ефективного здійснення процесів забезпечення якості освіти.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Сильні сторони: наявність діючих процедур щорічного перегляду ОП відповідно до побажань стейкхолдерів та внутрішньої системи забезпечення якості освіти, активна позиція кафедри та ЗВО щодо залучення роботодавців та здобувачів освіти до коригування ОП. Активна діяльність Відділу (бюро) працевлаштування в онлайн-форматі (наявність змістовно наповненого сайту).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Відсутність практики опитування роботодавців щодо якості ОП та її покращення. ЕГ рекомендує запровадити практику опитування роботодавців щодо змісту ОП із подальшим обговоренням його результатів на засіданнях кафедри (впродовж 2023/2024 н. р.). Інституціоналізувати взаємодію з роботодавцями (наприклад, створити Раду роботодавців факультету міжнародних відносин, політології та соціології або кафедри політології (впродовж 2024/2025 н.р.).

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Освітня програма «Політологія» демонструє суттєвий рівень відповідності акредитаційним вимогам за Критерієм 8 (ЗВО послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду, існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників ОП, в академічній спільноті ОНУ сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку ОП). Рекомендації за підкритерієм 8.3 спрямовані на підвищення якості внутрішнього забезпечення якості освітньої програми. Зважаючи на сильні сторони і позитивні практики у контексті Критерію 8 Експертна група дійшла висновку, що ОП спеціальності 052 «Політологія» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти відповідає рівню В.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

В ОНУ ім. І.І. Мечникова наявна широка нормативно-правова база, яка регулює права та обов'язки учасників освітнього процесу: Статут (<https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/statut-onu-2017.pdf>), Колективний договір на 2021-2024 роки (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/Kollektivnij_dogovir_2021-24.pdf), Правила внутрішнього розпорядку (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/kd_2020_dodatok4.pdf), Положення про організацію освітнього процесу (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-osvit-process_2022.pdf), Положення про політику та порядок урегулювання конфліктних ситуацій (<https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-regulirovanie-konfliktov.pdf>), Кодекс академічної доброчесності учасників освітнього процесу (<https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/acad-dobrochesnost.pdf>), Антикорупційна програма (<https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/anticorrupt.pdf>), Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність (<https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/mobility.pdf>), Положення

про порядок відрахування, переривання, надання академічної відпустки поновлення і переведення здобувачів вищої освіти (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-poryadok-virahuvannya_2022.pdf), Положення про порядок проведення службового розслідування (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/pologenya_provedenya_slugbovogo_rosliduvannya.pdf), Політика гендерної рівності та розвитку особистості (<https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polityka-schodo-gender-rivnosti-rozvytku.pdf>). Усі документи, які регулюють правила і процедури щодо прав та обов'язків учасників освітнього процесу розміщені на вебсайті ЗВО (<https://onu.edu.ua/uk/>) на окремій вкладці «Офіційні документи» (<https://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents>), що є зручним способом для отримання необхідної та актуальної інформації для усіх учасників освітнього процесу. ЕГ переконалася, що усі документи є доступними на вебсайті ЗВО та зрозумілими для усіх учасників освітнього процесу (зустрічі з НПП, здобувачами та представниками студентських організацій). Окрім того, на сайті ЗВО є окремі вкладки, де розміщена актуальна інформація для студентів (<https://onu.edu.ua/uk/infostud>) та співробітників (<https://onu.edu.ua/uk/accedp>).

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

ЕГ не може стверджувати чи спростовувати факт того, що проект ОП чи зміни до ОП були опубліковані на вебсайті не пізніше, ніж за місяць до її затвердження, оскільки вебсайт не фіксує дату завантаження файлів. Однак, ЕГ переконалася, що проект змін ОП «Політологія» за другим (магістерським) рівнем на 2021 рік є опублікований на вебсторінці факультету міжнародних відносин, політології та соціології (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/edu-programm/fmvps/OOP_Politiologia_magistr_052.pdf). Також на вебсторінці факультету міжнародних відносин, політології та соціології наявна інформація про надання пропозицій та зауважень, щодо ОП до 15.06.2021 р. на е-пошту fmv@onu.edu.ua. Таблиця із пропозиціями стейкхолдерів на вебсторінці факультету відсутня, також немає інформації щодо актуального гаранта ОП та каналів зв'язку з ним, щодо надання пропозицій та зауважень.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

На офіційному вебсайті ЗВО у розділі «Опис освітніх програм» розміщена актуальна інформація, щодо ОП https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/edu-programm/fmvps/OSVITNO_PROFESIINA_PROHRAMA_pidhotovky_mahistriv_za_spetsialnistiu_052Politolohiia_2021_rik.pdf. Додаткову інформацію про ОП, а саме громадське обговорення проекту ОП, навчальні плани, робочі програми та розклад занять можна переглянути на вебсторінці факультету міжнародних відносин, політології та соціології (<https://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/fmvps/spetsialnosti-ta-spetsializatsii>). ЕГ стверджує, що усі зацікавлені особи мають можливість ознайомитися з актуальною та достовірною інформацією про ОП. На фокус-групах здобувачі ОП підтвердили інформацію, що ознайомлювалися з ОП через вебсторінки та інформації від кафедри.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Сильна сторона: На вебсайті ЗВО та вебсторінці факультету у доступній формі опублікована уся необхідна інформація про ОП. Усі правила та процедури, які регулюють права та обов'язки учасників освітнього процесу підкріплені окремим нормативно-правовим документом ЗВО. Позитивна практика: На вебсторінці факультету створена окрема вкладка з інформацією про громадське обговорення освітніх програм. Для більшості освітніх програм застосований єдиний канал, щодо надання пропозицій та зауважень під час затвердження чи перегляду ОП, а саме е-пошта факультету.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Відсутня практика оприлюднення систематизованих пропозицій стейкхолдерів. На вебсайті ЗВО та вебсторінці факультету у вкладках, які стосуються ОП відсутня інформація про чинного гаранта ОП та канали зв'язку з ним з метою надання відповідей на запитання, зауваження та пропозицій щодо удосконалення ОП. ЕГ рекомендує розробити та оприлюднити на сайті кафедри таблицю пропозицій стейкхолдерів (під час перегляду ОП) та розмістити на вебресурсах актуальну інформацію про гаранта ОП та канали комунікації з ним.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Зважаючи на наведені сильні сторони і позитивні практики ОП у контексті критерію 9 (на вебсайті ЗВО та вебсторінці факультету у доступній формі опублікована уся необхідна інформація про ОП, усі правила та процедури, які регулюють права та обов'язки учасників освітнього процесу підкріплені нормативно-правовою базою ЗВО). Усі виявлені недоліки (9.2. - відсутня практика оприлюднення систематизованих пропозицій стейкхолдерів, не зазначено інформації про актуального гаранта ОП) можуть бути оперативним виправлені. Експертна група дійшла висновку, що ОП спеціальності 052 «Політологія» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти відповідає рівню В за критерієм 9.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряміві досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>Програма_візиту ОПП Політологія ID29786 зі змiнами.pdf</i>	bo4Owzm2M2mxQMz8B4FVY1qBQlSYWA/6Jx9cOd Z++Fo=

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Ярош Оксана Богданівна

Члени експертної групи

Валюх Людмила Іванівна

Спересенко Микола Володимирович